

Jaarplan 2022 – Rekenkamer Deventer

Januari 2022

Voorwoord

Beste leden van de gemeenteraad,

In januari 2021 is de rekenkamer Deventer met een volledige bezetting gestart. De rekenkamer Deventer maakt jaarlijks een jaarplan. In dit jaarplan zijn de activiteiten en de onderzoeken opgenomen van de rekenkamer Deventer. In gesprekken met de raadsfracties en vanuit de expertise van de rekenkamerleden zijn onderzoeksonderwerpen benoemd. Dit heeft geresulteerd in een groslijst aan mogelijke onderzoeksonderwerpen voor 2022. Op basis hiervan heeft de rekenkamer een selectie gemaakt voor de onderzoeken het komend jaar. Dit keer hebben we ook ruimte gelaten om met de nieuwe raad na de gemeenteraadsverkiezing in 2022 in gesprek te gaan over mogelijke onderzoeksonderwerpen. Om de continuïteit aan onderzoeken niet te laten stagneren hebben we sowieso het voornemen om dit jaar naast expertmeetings (onder meer over het S-Park) al vast te starten met twee onderzoeken namelijk de Cleantech-regio en het cultuurbeleid. Verder gaan we dit jaar graag in gesprek met de gemeenteraad over ons werk en hoe we samen de raad in haar rol kunnen verstevigen. Een wisseling van de gemeenteraad geeft hier ook de aanleiding toe.

We staan voor een vruchtbare samenwerking met de gemeenteraad.

Karin van den Berg

Voorzitter

Jaarplan 2022

De rekenkamer ondersteunt de raad in haar controlerende taak door onderzoek te doen naar de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het gevoerde beleid. Ze onderzoekt of het gevoerde beleid ook daadwerkelijk tot de gewenste doelen heeft geleid, of dat op een efficiënte manier is gebeurd en binnen de daarvoor gestelde regels. Zij is ingesteld krachtens de Gemeentewet (artikel 81 en 182-185) en het juridisch kader is nader vastgelegd in een verordening.

In 2017 heeft de raad in Deventer besloten om de werkzaamheden van de toenmalige Rekenkamercommissie te verbreden. Naast het onderzoek gericht op de controlerende taak, was er ook behoefte aan ex-ante onderzoek ter ondersteuning van de kaderstellende taak van de raad.

De wet en de verordening bieden ruimte voor de rekenkamer om te bepalen hoe zij haar taken en werkwijze wil invullen. In dit jaarplan beschrijft de rekenkamer haar missie, visie en kernwaarden die vervolgens vertaald worden naar een aanpak voor het komende jaar.

1. Missie en visie

De leden van de rekenkamer hebben gezamenlijk de navolgende missie en visie geformuleerd.

In een open dialoog met de raad en de burgers, draagt de rekenkamer door relevant en passend onderzoek bij aan de kwaliteit van het bestuur van de gemeente Deventer. De aanbevelingen en inzichten die voortvloeien uit de onderzoeken ondersteunen de raad in haar kaderstellende en controlerende taak en dragen bij aan een inhoudelijk, maatschappelijk debat binnen de gemeente.

Als leden van de rekenkamer beogen wij aan het einde van onze benoemingstermijn (2026) op verschillende beleidsterreinen knelpunten en vraagstukken inzichtelijk te hebben gemaakt. Wij streven ernaar om heldere en toegankelijk aanbevelingen te formuleren om deze knelpunten op te lossen. Een intensieve en open verstandhouding met de raad is daarin voor ons belangrijk. Wij doen onderzoek naar thema's die voor de raad en de burger belangrijk zijn. De vorm waarin wij onze bijdragen leveren, passen we aan op de behoefte van de raad en de context. Hierbij denken we aan een rapport met aanbevelingen, een mondelinge presentatie, maar ook een expertmeeting. Deze producten zijn altijd eenvoudig te vinden voor de inwoners van de gemeente Deventer

2. Kernwaarden

Uit de missie en visie vloeien een aantal kernwaarden voort. We beperken ons tot de kernwaarden die nog niet zijn beschreven in de Gemeentewet over de gemeentelijke verordening. Deze kernwaarden zijn leidend in hoe wij onze taak en rol als rekenkamer invullen.

1. Wij zijn omgevingsbewust

We gaan bestuurlijk sensitief te werk en sluiten aan bij de behoefte van de raad en de burgers van de gemeente Deventer. We weten wat er binnen en buiten de raad in de gemeente speelt. We volgen de activiteiten van de raad, bezoeken periodiek alle fracties, maken gebruik van officiële raadsdocumenten, B&W-stukken, begrotingen, jaarrekeningen, de lokale media en volgen de raadsvergaderingen.

Daarnaast houden we onze ogen en oren open voor wat er in de samenleving van Deventer gebeurt. We volgen actief het nieuws en staan open voor suggesties van burgers. We stimuleren betrokkenheid van raadsleden en burgers bij onze werkzaamheden, bijvoorbeeld door het inzetten van een klankbordgroep of een burgerpanel bij specifieke onderzoeken.

2. Wij zijn kritisch en gericht op leren

Ons onderzoek is altijd gericht op leren en het stimuleren van het lerende vermogen. Dit bepaalt ook onze onderwerpkeuze en onderzoeksmethodiek. Bij lerende onderzoeken passen constructieve onderzoeksaanpakken waar de onderzoeker samen met betrokkenen beleid evalueert.

Vanuit dit lerende perspectief streven we ernaar om zoveel mogelijk praktijkgericht onderzoek te doen waarbij de nadruk ligt op de uitvoering in de praktijk en het effect ervan op de inwoners. Hier horen ook alternatieve onderzoeksactiviteiten bij, zoals actieonderzoek, casus analyse en storytelling. Wat is de situatie van de burger, ondernemer, cliënt, patiënt, reiziger, kind, ouder etc., en wat betekent het gevoerde beleid voor hun specifieke situatie? Het perspectief van de belanghebbende, professional en gebruiker staat voorop. Dit levert niet per definitie input op over doelmatigheid en doeltreffendheid van beleid, maar het benoemt dilemma's en knelpunten die zich voordoen als gevolg van het gekozen beleid.

Dit betekent ook dat de rekenkamer werkt aan haar eigen lerend vermogen. We organiseren dit via een interne leercyclus. Daarbij wordt elk onderzoeksproject intern geëvalueerd. Aandachtspunten daarbij zijn de kwaliteit van proces en product en de behandeling en doorwerking van aanbevelingen. De rekenkamer gaat in een opvolgingsonderzoek na wat er met de overgenomen aanbevelingen is gedaan. Ook deze opvolgingsonderzoeken worden benut in de interne leercyclus. Ook werken we aan onze eigen professionalisering door actief te participeren in opleiding en professionele netwerken. We houden actief contact met andere rekenkamers om wederzijds leren te bevorderen.

3. We richten ons op relevante thema's

De rekenkamer kiest, zoals in de Gemeentewet is opgenomen, haar eigen onderzoeksonderwerpen. Wij werken met een groslijst met ideeën die zijn aangedragen vanuit de gemeenteraad, de rekenkamer zelf en inwoners van de gemeente Deventer. We baseren onze keuze op de relevantie van het onderwerp. De relevantie van een onderwerp is groter naarmate:

- het beleid de inwoners meer raakt
- de risico's op ineffectiviteit, ondoelmatigheid en onrechtmatigheid groter zijn
- er grotere financiële of maatschappelijke belangen mee gemoeid zijn
- er meer informatie met het onderzoek kan worden gegenereerd
- het thema zich leent voor onderzoek door de Rekenkamer

Het toepassen van deze criteria kan er toe leiden dat sommige beleidsterreinen meer aandacht krijgen dan andere. Daarom blijft er altijd ruimte om voor een onderwerp te kiezen vanwege andere redenen dan in het voorgaande genoemd.

4. Onze output/ producten zijn toegankelijk en uitnodigend

We communiceren op een manier die aansluit bij de belevingswereld van raadsleden en inwoners van gemeente Deventer. De producten van de rekenkamer zijn goed leesbaar, begrijpelijk en bevatten zo weinig mogelijk vakjargon. Naast onderzoeksrapporten zijn er andere producten mogelijk, waarmee de toegankelijkheid, bruikbaarheid en relevantie van het onderzoek van de rekenkamer wordt vergroot. Voorbeelden hiervan zijn rekenkamerbrieven, artikelen, werkconferenties, kennissessies en informerende films.

5. We zijn transparant in onze werkwijze

De rekenkamer is zichtbaar en communiceert actief met raad, college en ambtelijke organisatie. De wijze van communiceren rondom de aankondiging van onderzoeken, bestuurlijk wederhoor en presentatie van het rapport aan de raad is duidelijk, transparant en afgestemd met raad, college en organisatie. Naast onderzoek sturen we met regelmaat een nieuwsbrief waarin we de raadsleden op de hoogte stellen van onze activiteiten of noemenswaardige ontwikkelingen in rekenkamerland.

We leggen onze doelen vast in een jaarplan, zodat op een later moment kan worden vastgesteld of de rekenkamer doelmatig en doeltreffend handelt. In een openbaar en onderbouwd jaarplan leggen wij vast welke onderwerpen wij onderzoeken en waarom. Wij communiceren actief over de opzet en uitvoering van een onderzoek met betrokkenen. In ons jaarverslag leggen we verantwoording af.

We zorgen dat het werk van de rekenkamer de inwoners van de gemeente Deventer bereikt. Op de website van de gemeente worden de activiteiten van de rekenkamer uitgelicht. Daarnaast worden de lokale media op de hoogte gesteld van de uitkomsten van de onderzoeken.

6. We streven naar kwalitatief hoogwaardig onderzoek.

De kwaliteit van ons onderzoek voldoet aan de in de beroepspraktijk geldende normen en wordt nader uitgewerkt in een onderzoeksprotocol.

3. Activiteiten

De voorgaande kernwaarden worden vertaald naar de volgende activiteiten.

Kernwaarden	Activiteiten
1. We zijn omgevingsbewust	<ol style="list-style-type: none">1. Leden van de rekenkamer volgen de raadsvergaderingen en zijn, indien corona het weer toelaat, periodiek aanwezig bij een vergadering.2. De rekenkamer maakt in 2022 kennis met de nieuwe gemeenteraad en gaat in oktober in gesprek over het onderzoeksprogramma 2023.3. De rekenkamer experimenteert in 2022 met verschillende vormen van het betrekken van de raad bij haar onderzoek.
2. Wij zijn kritisch en gericht op leren	<ol style="list-style-type: none">1. Ieder afgerond onderzoekproject wordt intern en extern geëvalueerd.2. De rekenkamer heeft afspraken gemaakt met de auditcommissie over de monitoring van de aanbevelingen van de raad. In een jaarlijks overleg wordt de voortgang besproken.3. Leden van de rekenkamer participeren in opleiding, professionele netwerken en houden actief contact met andere rekenkamers om wederzijds leren te bevorderen.
3. We richten ons op relevante thema's	<ol style="list-style-type: none">1. De rekenkamer biedt jaarlijks ten minste twee onderzoeken aan de gemeenteraad aan.2. De rekenkamer houdt een groslijst van onderzoeksonderwerpen bij met ideeën die zijn aangedragen vanuit de rekenkamer zelf, de raad en inwoners van de gemeente Deventer. De groslijst is terug te vinden in de bijlage van dit document.3. In de periode 2021-2024 dient ten minste de helft van alle beleidsprogramma's uit de begroting aan bod te zijn geweest.
4. Onze output/ producten zijn toegankelijk en uitnodigend	<ol style="list-style-type: none">1. De rekenkamer brengt haar publicaties onder de aandacht van de raad en de samenleving door een communicatieplan/strategie op te stellen.2. De rekenkamer experimenteert met andere vormen van presentatie om de toegankelijkheid, bruikbaarheid en relevantie van het onderzoek van de Rekenkamer te vergoten (rekenkamerbrieven, artikelen, werkconferenties, kennissessies en informerende films enz.).
5. We zijn transparant in onze werkwijze	<ol style="list-style-type: none">1. De rekenkamer legt haar doelen en activiteiten vast in een jaarplan en legt verantwoording af in een jaarverslag.2. Naast onderzoek stuurt de rekenkamer met regelmaat een nieuwsbrief waarin de raadsleden op de hoogte worden gesteld van activiteiten of noemenswaardige ontwikkelingen in rekenkamerland.
6. We streven naar kwalitatief hoogwaardig onderzoek	<ol style="list-style-type: none">1. De rekenkamer evalueert haar onderzoeken en toetst de onderzoeken aan het opgestelde onderzoeksprotocol.

4. Onderzoeken 2022

In de onderstaande paragrafen wordt kort toegelicht welke onderzoeken de rekenkamer voornemens is om uit te voeren:

4.1 Expertmeeting S-Park

Het S-Park is een uniek industrieterrein. Het is namelijk een fysieke en milieutechnische ruimte (9,5 ha.) voor hoogwaardig chemische bedrijven met een ambitie om een sciencepark te worden. Sinds 1 januari 2019 werkt de gemeente samen met Nouryon en HMO aan de ontwikkeling van het S-Park. In de samenwerkingsovereenkomst was “go-no go” moment voorzien voor het einde van 2020 en de raad diende hierover uiterlijk 3 maanden na 1 januari 2021 te besluiten.

Ter ondersteuning van dit besluit heeft de rekenkamerbrief geschreven met een checklist voor ruimtelijke projecten. De rekenkamer concludeerde dat het raadsvoorstel een heldere samenvatting was van de afwegingen om tot een besluit te komen. Daarnaast heeft de rekenkamer op 9 februari 2021 een expertmeeting georganiseerd voor raadsleden omtrent S-Park. In aanwezigheid van een expertteam uit ervaren experts uit de werkvelden gebiedsontwikkeling, ontwikkeling van science centers en campussen, grondexploitaties en risicomanagement is de casus verkend.

Tijdens de expertmeeting is de wens uitgesproken om bij een nieuw plan nogmaals een expertmeeting te organiseren. De rekenkamer heeft daarom als voornemen om in 2022 een tweede expertmeeting te organiseren over het S-Park en zo bij te dragen aan zorgvuldige besluitvorming.

4.2 Regionale samenwerking en de Cleantech regio

Gemeenteraden worden in toenemende mate geconfronteerd met regionale samenwerking. Het is voor raden niet eenvoudig de kaderstellende en controlerende rol taak op afstand uit te voeren. Evenals het bepalen van de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van in dit geval de gemeenschappelijke regeling. Als adviespartner van de gemeenteraad willen we graag ondersteuning bieden in het zo optimaal vervullen van de genoemde taken van de diverse gemeenteraden. Deventer heeft verschillende regionale samenwerking als de veiligheidsregio, omgevingsdienst, GGD, PlusOV en Cleantech.

De rekenkamer heeft het voornemen om de regionale samenwerking te belichten aan de hand van de Cleantech regio. Waarom is er gekozen voor deze regio? Wat levert de samenwerking op? Hoe kan de gemeenteraad invulling geven aan de kaderstellende en controlerende rol? De rekenkamer werkt het nader uit in een onderzoeksopzet en deze wordt gedeeld met de raad. Het onderzoek wordt gestart in de tweede helft van 2022.

4.3 Cultuurbeleid

De laatste jaren is er veel discussie tussen raad en het college rond het cultuurbeleid, het vaststellen van een visie en daarmee sluitende begroting die past bij de visie. De gemeente Deventer heeft in samenwerking met culturele instellingen, makers en organisatoren de Cultuurvisie 2021-2024 “Boeien en Bloeien” opgesteld. Medio 2019 is deze vastgesteld door de gemeenteraad en is aan de hand van deze visie een uitvoeringsprogramma opgesteld. Op basis van de cultuurvisie hebben culturele instellingen meerjarenplannen opgesteld. Enkele vragen kunnen zijn: welk cultureel aanbod de gemeente ambieert, is het proces goed verlopen, past de ambitie bij de middelen en hoe staat Deventer er voor t.o.v. andere gemeenten? Tijdens een ronde langs de fracties is het onderwerp cultuurbeleid veelvuldig genoemd.

Het onderzoek kan bijdragen aan de kaderstellende rol van de raad en de doorontwikkeling van de cultuurvisie. De rekenkamer werkt het voornemen uit in een onderzoeksopzet, waar raadsleden een reactie op kunnen geven. De rekenkamer heeft als ambitie om het onderzoek te starten in de 1^e helft van 2022.

4.4 Inspiratiesessie

De rekenkamer heeft de ambitie om in 2022 te experimenteren met verschillende vormen van onderzoek en wijze waarop de raad te betrekken bij onderzoeken. Dit jaar organiseert een inspiratiesessie over een nader te bepalen onderwerp. Heeft u als raadslid een idee, contacteer de secretaris van de rekenkamer.

Bijlage 1

Cultuur	Sociaal	Ruimtelijk	Digitaal	Bestuur / Economie
<ul style="list-style-type: none"> • Cultuurbeleid 	<ul style="list-style-type: none"> • Meetbaarheid in het sociaal domein 	<ul style="list-style-type: none"> • Omgevingswet 	<ul style="list-style-type: none"> • Informatieveiligheid in DOWR 	<ul style="list-style-type: none"> • Gemeenschappelijke regelingen (Clean Techregio)
<ul style="list-style-type: none"> • Museumbeleid 	<ul style="list-style-type: none"> • Sociale wijkteams 	<ul style="list-style-type: none"> • Energietransitie/klimaatbeleid/RES 		<ul style="list-style-type: none"> • Leegstandsbeleid
	<ul style="list-style-type: none"> • Wet Inburgering 	<ul style="list-style-type: none"> • Grondbeleid – risico's en grondexploitaties 		<ul style="list-style-type: none"> • Kaderstellende rol van de gemeenteraad
		<ul style="list-style-type: none"> • Woningbouw 		
		<ul style="list-style-type: none"> • Parkeer en mobiliteitsbeleid 		